

lende Skibe, Kørsel med Gods til og fra Dampskibe, samt Kørsel eller Driven med Kreaturer kan ske paa Tider, hvor det ellers ikke kunde finde Sted. Det vil altsaa sige, at Arbejdsørsel i Reglen er forbudt, og at der er ganske bestemte Undtagelser: Kørsel til Forsyning af Skibe, med Gods til og fra Dampskibe, samt Kørsel eller Driven med Kreaturer kan finde Sted, men paa anden Maade kan der ikke gøres Undtagelser fra Loven. Dette medfører nogen Gene. Det har maaske vakt ærede Medlemmers Opmærksomhed, naar de have opholdt sig her i Kjøbenhavn, at de kjøbenhavnske Gader om Søndagen ikke ere saa rene som de burde være. Der er ogsaa nogle, der sige, de ikke ere det om Mandagen. Det er et Spørgsmaal, der i mange Tider har været oppe, om man ikke burde indføre en Fejning af de kjøbenhavnske Gader Søndag Morgen tidlig. Men der er Helligdagsloven i Vejen. Man kan ikke skaffe Affaldet bort. Der kan ikke finde Kørsel Sted, og det var en ringe Glæde, om Grundejerne bleve tvungne til at feje Snavset sammen i Dynger foran deres Huse, naar disse Dynger skulde ligge Søndagen over, for saa vidt ikke Hunde og andre levende Væsener havde trampet det ned og maset det ud, hvor det laa før. Der har været Trang til at faa en Bestemmelse i Helligdagslovgivningen, som kunde berettigede til at tillade Arbejdsørsel ikke blot efter Kl. 9, men overhovedet inden for en rimelig Tid. Jeg henleder Udvalgets Opmærksomhed paa dette lille Spørgsmaal.

Jeg skal slutte med at udtale mit Ønske, at det vil blive muligt at faa en Lov ud af dette Lovforslag, som virkelig kan skaffe Handelsmedhjælperne større Frihed, og det er min Overbevisning, at man kommer lettere til denne Lov ved at begrænse sin Opgave saa meget som muligt. Jeg er derfor nærmest tilbøjelig til at tro, at man var heldigere i Fjor med det mindre Forslag, end man er i Aar med den Kondifikation, man har forsøgt. Men jeg har i øvrigt saa megen Interesse for Handelsmedhjælpernes Frihed, at jeg er meget villig til for den Sags Skyld at gaa med til Bestemmelser, som ellers ikke ere mig sympatetiske. Jeg gentager mit Ønske om, at man ikke tager mere med, ikke gør Borgerne større Gene ved Helligdagslovgivningen, end hvad der følger af de Opgaver, som det i Virkeligheden ligger en paa Sinde at løse.

Poul Rasmusen: Det trøstede mig at høre det ærede Medlem for Svendborg (Knop) udtale, at det Forslag, der her foreligger til Behandling, kun er et Forhandlingsgrundlag, og det glædede mig endydermere at høre, at det ærede Medlem som et Resumé af sine forskellige almindelige Betragtninger sluttede med at sige, at det, vi burde tilstræbe, var, at der lukkedes overalt, hvor det var muligt. Jeg skal sige, at efter at have hørt disse Udtalelser kan jeg kun udtale min Glæde over, at Forslaget er kommet frem.

Naar man vil skride til en almindelig ved Lovgivningen tvungen Lukning hele Søndagen, vil det efter min Mening rumme adskillige Farer. De Herrer gøre opmærksom paa, at det vil ikke have nogen Betydning for den handlende eller Haandværkeren, at hans Butik skal lukkes hele Søndagen, og de hævde, at man uden Grund gjorde den samme Indvending, den Gang man begyndte at lukke Butikkerne Kl. 9 og forbød at handle efter Kl. 4. De Herrer føje til: man kan jo se, atovre i England er alt stoppet og lukket om Søndagen, og det medfører ikke den mindste Skade. Jeg vil over for det første Argument sige, at et er den Betydning, det kan have at lukke efter Kl. 4, og noget andet er den betydelig større Indskrænkning, det er, at Butikkerne ere utilgængelige for det købende Publikum den ganske Søndag. Dertil kommer ydermere, at det er en aldeles ubevist Paastand, at vi saa jo den Gang, at det gjorde ikke den fjerneste Skade. Der er ingen, der ved, hvilken Skade, det har gjort. Man har mangfoldige Steder set, at de næringsdrivendes Tal inden for visse Erhverv er formindsket, eller at det ikke har udvidet sig i samme Grad som adskillige andre Erhverv have gjort det, og ingen ved, om den omhandlede Indskrænkning ved Lovgivningen ikke kan have været en medvirkende Grund dertil. Jeg drister mig ikke til at paastaa, at noget saadant har fundet Sted. (Afbrydelse). Ja, jeg siger udtrykkelig, at jeg drister mig ikke til det, men paa den anden Side drister jeg mig til at sige, at de Herrer's Argumentation ikke er rammende. Naar man dernæst henviser til Forholdene i England, vil jeg dertil sige, at de skulde dog, naar man ser hen til Mellemklassen i Danmark, ikke være os noget særligt lysende Eksempel. Saa vidt jeg ved, er der for Mellemklassen i England ikke særlig gyldne Tider, og Forholdet er vel netop det, at der er faa Lande i